

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Óvár Víz-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenként négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.

Ara évenként 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábas sorát először 7 kr, másodszor 6 kr, harmadszor 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr bélyegzőt. Előzetes a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

KIADÓ-HIVATAL:

Könyvtára, STEIN J. könyvkereskedése.

Közlöny, január. 2-án.

(D.) Hosszas szárazság után, midőn fű, fa hervadásnak indul, a csermelyek forrása elapad s a szántóvető aggódva néz korán sárgult vetésére, a mint egyszerre óriás felhők kezdenek tornyosulni, de melyektől éppen úgy várhatni áldáshozó gazdag esőt, mint a már is hervadásnak indult virányokat teljesen leromboló jégzivatar;

Mit érez a földmivelő ilyenkor?

A mit ő érez, azt érezzük mi, a midőn e néhány szóra gondolunk: „Fehérvári értekezlet.”

Elmondottuk sokszor, hogy a magyar királyság alkotmánya a mi egyedüli fegyverünk, s ha tán valaha e fegyvernek véglegesen össze kell törnie, csak azt kívánjuk: legyen az összetörve sirunk felett, mert a midőn a magyar alkotmány megszűnik létezni, Európa e földterülete a hol mi lakunk, oly viharoknak és oly nagyszerű változásoknak lesz kitéve, melyek évszázadokon fognak áthuzódni s folytonos küzdelemben tartandják a világot, tán évszázadokkal hátráltatva annak fejlődését. Szomorú lesz akkor azoknak élete, kik a Duna, Tisza, Maros és Olt partját lakandják.

Elmondottuk már, hogy a magyar alkotmány teljes, de csak is teljes visszaállítását egyértelműnek látjuk a forradalom megszűnésével, a világbekegesszilárdulásával. És igen kicsinylik a magyar kérdést azok, a kik tán ez állításban tulzást látnak.

A fehérvári értekezletől igen sok függ arra nézve, hogy a magyar alkotmány teljes visszaállítására egy erős lökést adjon, ha annak összehívandó tagjai a törvény azon szigorú tiszteletével emelik a kibékítés első szavát, a melyet az esztergami értekezlet elég szép elő példa gyanánt tanusított.

A fehérvári értekezleten, a mint hallottuk, az ország minden nemzetisége, valamint a társadalmunk értelmiségének minden rétegei kellőleg lesznek képviselve. Attól függ az értekezlet törvényes sikere, hogy a négy főbb nemzetiség mennyi részben lesz képes már e bizalmi gyűlésben is egyetérteni.

A követválasztás kérdése felett kell ottan véleményt egyeztetni, de itt a legelső kérdés: hová választani a követeket?

Az 1848-ki kolozsvári országgyűlésen, nem is a k. és rendek motiója alapján, hanem egyenesen a királytól kiküldött előterjesztvény nyomán hozott az I-ső törvényezik, a mely Erdélynek Magyarország szorosabb egyesülését kimondja, hozott a II-dik t.-czikk, mely a népet az addigi kiváltságos rendek jogköréből census és miveltségi qualificatio útján behozta, mindkét cikk a legrendesebb uton szentesített, az erdélyi országgyűlés örökre feloszlatott, a nép a II-dik t.-czikk szerint megválasztá képviselőit és el is küldé, tehát a megszentített és küldetett jogot gyakorlatba is vette.

E szerint világos mindenki előtt, a ki a törvényt érti, hogy az erdélyi országos képviselőt csak a magyarországival együtt tanácskozhatik, s országgyűlési jogát, melyet ő felsége a gróf Rechberghez, valamint közelebből b. Keményhez intézett legfelsőbb iratban elismer, csakis ott gyakorolhatja, hol a magyar királyság összes képviselete összegyűlve lesz.

Az ő felsége által ez ideig kibocsátott legfelsőbb iratok ezen felogást nem is zárják ki, mert azokban csak Erdélynek országgyűlési joga van elismerve, és Erdély mint ország kapcsolta magát Magyarországhoz, s mint ország kívánhat képviselői által a magyar országgyűlésen megjelenni; a mint történt akkor, midőn a magyar királyok korában Erdély a korona kiegészítő tartománya volt.

Nem tudjuk minő lesz ő felsége utasítása a conferentiához, de miután mi képtelenek vagyunk a magyar alkotmány teljes restitálásán kívül felfogni azt, hogy a tizenkét év óta gyakorlott rendszer az ország constitucionalis rendszerével van felcserélve, gondolatunk megáll minden oly helyzet sisiphusi köve előtt, mely nem az 1848-ki I-ső t.-czikk kifolyása, és érezzük, hogy a t.-czikk kivonásával minden törvényes alap szétmállik lábaink alatt.

Tehát a conferentia ha az alkotmányra építi nézetét, egyebet nem mondhat ki, mint azt, hogy Er-

délyre nézve a népképviselő joga és a nép választási osztályossága biztosítására egyetlen egy törvény van: az 1848-ki II-dik t.-czikk; ez pedig magában foglalja az I-ső t.-czikk szellemét is, a mennyiben e II-dik t.-czikk egyenesen a Pestre küldendő követek választásáról intézkedik.

Az egyesülés tényének e jogilag mulhatlanul köteles elismerése s ennek folytán a kolozsvári II-dik t.-czikknek mint egyedül képes választási törvény alkalmazásának kimondása mellett, nézetünk szerint a conferentia feladata lenne, bizalmi értekezés a felett, hogyan lehetne a pozsoni VII-dik t.-czikk 5-dik §-ában Erdélynek az unio feltételeire nézve meghagyott jogát, az erdélyi nemzetiségi és vallásos érdekek biztosításával előre is elméletben úgy megoldani, hogy egyik nagyobb nemzetiségnek, valamint egyik régi cantonalis szerű külön jogu területünknek is jogaiban és igényeiben rövidsége ne történhessék.

Ha az uralkodásnak, valamint az országot képező nemzeteknek határozott akarata, hogy a restitutio nagy kérdése az alkotmány szellemében oldásuk meg, e tagadhatatlanul nehéz viszonyok között is meglehet találni a teljes kibontakozás kulcsát, úgy a legutóbbi mint ősi alkotmányunk szellemében.

Az erdélyi képviselő a magyarországi beolvadva legelőbb is kiegészítendő azon bizottmányt, mely 1848-ban a VII-dik pozsoni törvényezik érvényesítésére volt hivatva, e bizottmány kidolgozása azon pontokat, melyeket Erdély alapjogaiból s nemzetiségi viszonyaihoz képest felbonthatlan alaptörvény gyanánt meg kellene tartani, s mely jogok alapvonalai körülbelől következők lehetnének: Erdély 1848-ban mint a magyar korona külön, tartománya nem visszafizetendő Magyarországhoz, ebből folyólag minden ősjogai, melyek a jobbágy-felszabadulás, közteher-viselés és a jogegyenlőség, népképviselőt s egységesebb kormányzás elveivel nem elleneznek, sérthetetlenül fenntartandók, a mint voltak a magyar királyok korában, midőn Erdély szintén Magyarhonba küldé képviselőit, s a királyi kormány-nak volt közvetlenebbül alárendelve, habár a magyar vajdai a székely és szász grófi méltóságokban az erdélyi egyes tartományi területek autonómiaja is ki volt fejezve; azonban ez utóbbi forma visszaállítását a megyei autonómia fejlődött állása feleslegessé teszi, habár azon ő és az utóbbi évtizedig jogaik gyakorlatában maradt tartományterületek alapjogai továbbra is sérthetetlenül meghagyandók, s az illető területek képviselőinek beléegyezése nélkül azokon a többség is soha semmi változtatást nem tehet. Ez elv szerint a székelyföld jús privátuma és közjoga sérthetetlen, oda érve, hogy a székely ősjogokat most már a felszabadult köznép is osztja és gyakorolja is a census és miveltségi állás alapján; a fundus regius ősjogai hasonlóan sérthetetlenek azon különbséggel, hogy az őstörvények azon tétel, hogy e földet a szászok cum vlacis et bisseis, pari jure possident ne csak írott malaszt legyen, hanem szorosan érvényesíttessék is, valamint a jogegyenlőség alapjára fektetett individualis választás állítandó az eddigi községképviselői-választás helyébe. Ezen három ősterület azon uniojába, melynek alapján ezen területek egymásnak alapjogait védelmezni tartoztak, vétessék be a román nemzet is, mely a fundus regiusnak, valamint a magyar vármegyéknek jogait mint most már alkotmányos nemzet, a régi kiváltságos nemzetekkel teljes egyenjogúsággal élvezi s kötelességeit, hivatalait osztja. Ezen unioiban körvonaloztatásnak a román nemzet alapjogait azon pontok, melyeket egykor Drágus mint kiegyezkedési pontokat Erdélybe áthozott Debreczenből, s melyek lapjainkban az „egy mezősi román” cikkében közreadottak, ide értetvén mindazon rendszabályok, miket ő felsége a b. Keményhez intézett dec. 21-ki I. f. iratában felállított. Ezek képeznek az egyéni s minden más lakókkal közös szabadság és köz- s magánjogokon felül, az erdélyi románoknak örökre sérthetetlen nemzeti és vallásos alapjogait, azon módosítással, hogy ha a koronázó országgyűlés az 1848-ki t.-czikk re-visiojával a felelős miniszterium eszméjét elejtene, a görög rítusnak az igazságügyminiszteriumban ígért

osztálya állíttassék fel ott, hol a vallás és közoktatás ügyei kezeltetni fognak. A külön gubernium valószínű elenyésztevel állíttatnék Erdélyben egy fő-törvényszék, első felhívási törvényszéknek maradván a fundus regiuson az universitás és a székelyföld s megyékre nézve a királyi tábla, vagy lehetne még a megyék központjára is egy második királyi táblát létesíteni, hogy a perek gyorsabban folyhassanak, s a perlekedők az első folyamodási törvényszéket közelebb találhassák.

Ezen feltételekhez még azon záradék lenne csatolandó, hogy az erdélyi területek s nemzetiségek és vallásfelekezetek ezen alapjogain soha az országgyűlés is az illető terület, nemzet vagy vallásfelekezet beléegyezése nélkül mitse változtathasson. Sőt ezen alapjogok védelmére az unio-ekűt Erdély három ősterületének nemzeti u. m. magyarok, románok, székelyek és szászok jövőben is mindannyiszor tegyék le. Ezen garanciák mellett az egyesültség ténye örök érvényűnek elismertetnék, s minthogy ezeknek érvényesítésére nézve nincs semmi kétség, már a conferentiának kérnie kellene ő felségét, hogy az egyesülést nem akadályozó alapjogok megtartása mellett Erdély képviselőt mindjárt a pesti országgyűlésre méltóztassék meghívni, miután egy erdélyi országgyűlés hihetőségét az 1848-ki kolozsvári I-ső t.-czikk jogilag kizárja.

A képviselők választására nézve lapunk egyik közelebbi számában P. cikke és saját glossánkban megtettük észrevételeinket.

Ő cs. ap. kir. felsége az erdélyi kancellaria ideiglenes elnökéhez a következő legmagasabb kizárólat méltóztott bocsátani.

Kedves báró Kemény! Folyó évi dec. 9-iki kizárólat folytán megbízom ön, hogy az ön alatt álló udvari állomások szervezése és betöltése iránti javaslatait, haladéktalan terjeszse előmbé, lehető tekintettel lévén ezen javaslatokban Erdély nagyfejedelemségem különféle nemzetiségei és vallásaira.

Egyszersmind megteendő ön a szükséges intézkedéseket, hogy a f. évi oct. 20-ki, gr. Rechberg miniszter elnökéhez intézett kizárólat alapján, a különféle nemzetiségi, vallásos és rendi férfiakból, kik hivatalos vagy polgári állásuk, szellemi tehetségeik, tett közszolgálatuk, és a bennük helyezett közbizalommal fogva kiünnek, Károly-Fejérvárra egy tanácskozmányt hívjon össze, s nekem az országgyűlés megállapítási és szervezési kérdéseire vonatkozó javaslatait minél előbb felterjeszse. Az országgyűlés illetékességét az oct. 20-iki diplomán határain belül a korábbi erdélyi államjogok alaptételei határozzák, melyek ezen határozmányokkal összhangba hozandók; azonban az országgyűlés összeállításánál a korábban jogosított nemzetek, vallások és rendek mellett azon nemzetiségek, rendek és vallások kívánalmai és szükségai is egyenlően figyelembe veendő, melyek azelőtt politikai jogosultsággal nem bírtak.

Ugyanazon időben az erdélyi kormányszék behozatalával bízva meg ön az előbbi kinevezést, gróf Mikót, kit én annak az elére állítottam, hogy nekem haladéktalanul felterjeszse a törvényes alapon választott azon törvényszéki tanácsosok neveit, kik állásaik ismét elfoglalására képesek, s azok helyére, kik vagy meghaltak, vagy koruknál fogva nem alkalmasak, vagy nem akarják helyüket ismét elfoglalni, nekem újakat ajánlani; de minden esetben arról gondoskodni, hogy a hiányzó helyeknek ezen ideiglenes betöltésével vagy szaporításával, az elelőtt vagy éppen nem, vagy nem eléggé képviselt nemzetiségek és hitvallások Erdély nagyfejedelemségemben eléggé tekintetbe véssenek.

A vagyonbiztonság és a magánjogi viszonyok érdekében minden határozatai a polgári és büntetőtörvénynek, valamint a most álló bírói hatóságok is mindaddig teljes érvényben maradnak, míg azok a törvényhozás útján a szükséges módosításokkal megegyeztetnek; mindazáltal az én erdélyi udvari kancelláriám most is megteheti azon indítványokat, melyek a politikai kormányzás ezen esetleges átváltoztatása által szükségessé válnak.

Ugyanakkor terjeszse elő nekem az előbbi régi adminisztratívális felosztásnak ismét visszaállítására fölötti indítványát, és a főispáni, főkapitányi és főkirálybírói állomások ismét betöltését úgy a székely mint a szászszékeknek, az arra alkalmas személyek ajánlásával felterjeszse, hogy az én e fölött kiadandó rendeleteim alkalmas időben az arra alkalmas személyek kinevezésével tökéletesen és egymásután következőleg életbe lépjenek, a hol önnök gondoskodnia kell, hogy minden, nevezetesen azon nemzetiségek és vallásoknak is, melyek előbb törvényszertlen nem voltak egyenlően jogosítva, elégtétessék.

„Az ország különféle nyelveire vonatkozólag, a régebbi törvényes szokás megtartása mellett szabályul szolgáljon, hogy Erdély nagyfejedelemségem valamennyi nemzetiségi és vallásos, mind városi, mind falusi községei, községei, egyházi és iskolai ügyeik hivatalos nyelvéül szabadon választ-

Lapjainkból egyes számok is kaphatók s új krajczarjával Stein J. könyvkereskedésében.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

hatják; hogy továbbá a megyei, városi és községi tárgyalásokban mindenki használhatja bármelyiket az országban divatozó nyelvek közül, ugyisint bármelyik nyelven adhat be írást a hatóságokhoz, melyekre ezek ugyanazon nyelven tartoznak felelni; hogy végre a politikai s törvénykezési hivatalok a közvetlenül a községeknek szóló mindennemű rendeleteiket s parancsait az azon nyelven adják ki, mely a községi ügyek hivatalos nyelve.

Végül meghagyván önmagát, hogy magát az ügyek átvele módjára és idejére nézve az eddig fennállott politikai hatóságokkal minden előforduló eset alkalmával egyetértésbe tegye, magától értet, hogy ezek valamint minden hivatal és törvényszék, mindaddig tovább is működjenek, míg az ön javaslata folytán az általam jóváhagyandó új közlegek helyökre nem lépnek, s rendelkezéseinknek, parancsainknak, utasításainknak vagy ítéleteinknek ellenmondás nélkül mindenki engedelmeskedni tartozik; hasonlóképpen minden fennálló rendelet, nevezetesen minden, bármennyű polgári és büntetőjogi határozat és intézkedés teljes erejében megmarad s teljes határozottsággal fenn tartandó, a mennyiben és ameddig a rendeleteket az általam azóta kibocsátott vagy kibocsátandó intézkedések, a polgári és büntetőjogi határozatok és intézkedések pedig az országgyűlési tanácskozás és meg egyezés nem módosítja.

Kelt Bécsben, dec. 21-dikén 1860.

Ferencz József m. p.

Szózat, egy romántól, az Egregy mellől. — Miután a román kérdés nézetünk szerint csak olyformán áll már előttünk, mint egy jól kiesélt kéve, s a hírlapokban annyira megvitott thesis, hogy nekünk már többet tenni teljes lehetetlen, s miután az anyura béloszatott a magyar nemzetiség s így a közjólét és boldogság érdekébe, hogy különválasztani azt a legferdebb önzés, a legnemtelenebb akarattal és képtelenséggel; nincs egyéb teendőnk bátra, mint hallgatni és tenni s csekély erőnkhez képest átalakulásnak nagyszerű művéhez erénytelen buzgalommal járulva, nyugodtan várni be az elvitáztatlan üdvös eredményt!

Ezt mi így hisszük és valljuk, ez politikai hitünk, melytől mi megválni nem tudunk, de nem is akarunk; s ez irányt soha nem téveszteti szemünk elől, honpolgári törhetetlen kötelességünknek ismerjük. Jelszavunk: 1843!

Miután tehát azon román atyánkfiaiak, kik kitűnő észtehetségök s fölemelkedett lelki erejük sugallatából megértve a kor intő szavát, az anyai oldalról s fájdalommal éppen felekezeteink némelyike által megtámadott unio védelmére álltak, s a helyett hogy magokat egy hullámzó ár által, mely nemzeti újjá születésünk drága nyereményekkel terhelt hajóját eltemetni készült, elsodoratni engedték, férfiasan szálltak szembe, küzdöttek s küzdöttek s pillanatig a reactionariások egész táborával; magunk és a politikai harcoktól messze álló földész román vércinek nevében köszönetet szavazunk: felkérjük, hogy ez irányban ily szellemben mindaddig küzdjenek, miglen a csatát a közügynek tökéletesen megnyerték. Felkérjük őket, kik gyöngyei a román intelligenciának, kik élő példái annak, hogy e nemzet ezredéves rabsága dacára is képes volt, s most az alkotmányos élet malasztjait élvezve, képebb leendő a közös hazának derék fiait nemzeni; miszerint koronként és hírlap után hozzánk szólni sziveskedjenek! Higgyék el önök, jólesik nekünk egyszerű viskóink csendes ólén, és erdők alyan és családunk tűzhelyén, önök velős és szelleműs ciklikjeiket tanulmányozni, jólesik nekünk azoknak üdvözlő szavát szegény bocoskoros népfajunkkal közölni; reményt és életet szivni azokból és azt megosztani, és higgyék el önök, hogy az egykor fölvilágosult román nemzedék hálakönyvet fog hullatni önök siralmára s felejtethetetlen nevüket az enyészettől megóvják a késő unokák!

Végül, felkérjük különösen a titok leple alá rejtődzött mezősegi román írókat, miszerint a „Kolozsvári Közlöny” közlebbi számaiban közzétett nagy horderejű, tiszta honfi kebellet és törvénnyel való szoros kapcsolatú czáfoló iratát több száz példányban kinyomtatva, saját becses neve alatt a b. hunyadi postahivatalhoz, hol megkeressük, megküldeni sziveskedjék.

Éljen a testvériség, éljen a közös haza!

Egeregyn Theofil.

A jegyzőkönyv-vizsgáló bizottmány jelentése a muzeum-egylet közgyűlésén. (Folytatás.) — A bizottmány mindezen könyvek és irományok megvizsgálása és egybevetése után, a midőn egyfelől azokat legjobb rendben találta s teljesen meggyőződött arról, hogy az egyesület egyik t. i. muzeum-alapítási célja felé a választmány által a leggyakorlatibb utak és módok el vannak találva, s az alapszabályoknak ide vonatkozólag teljes tökéletesen élet van adva: addig másfelől a másik testvér cél t. i. „az egybegyűlt anyagok feldolgozása s az azokban lelakva levő szellemi gazdaságnak a hazafiak és tudományforgó s szellemileg gyümölcsöző közkincsévé tétele”, szóval: hazánkfiainak a tudományos szellem fölébresztése, a tudománynevelés neme; ösztönének ápolása, a tudományos hatás és közvetítés célja az előbbivel nincs párhuzamban, azaz egybe nem ér, az egyensúlyt nem tartja meg. Minél fogva a bizottság a mellett, hogy a kezdettel járó nehézségeket, a pénzerő csekélységét ezen feladatnak a másikkal sokkal nehezebb voltát — mint nem rögtönzhető dolgokat — egész kiterjedésben méltányolja, egybe vetvén ezen jegyzőkönyvet az alapszabályokkal, a múlt évi közgyűlés határozatival s az irodalom és közélet mezején a tapasztalás ezen első éve alatt nyilvánuló nézetekkel némely kevésbé lényeges, egyszerűen csak stylaris hiányoknak a bizottságnak jelen volt titkár ural rövid uton közlésen kívül az egyesület s illetőleg a választmány ez évi tudományos munkásságát illetőleg — a nélkül, hogy azt bizalmatlanságnak tekinteni csak távolról is akarná — a következő észrevételeket s illetőleg javaslatokat terjeszti a tekintetes közgyűlés elhatározása alá:

1) Az alapszabályok 44. §-ke így hangzik: A választmányi ülések két félék: u. m. gazdaságiak és tudományosak; a gazdasági ülésekben tárgyaltnak az egyesületi belügyei... stb. A 46. § pedig így: A tudományos ülésekben főleg honismeretre vonatkozó tud-

mányokból előszóvali előadások tartanak s írásban beiktatott értekezések olvastatnak fel. E két §. valódi értelme azonban csak a 6. §. a) pontjában van kellő világosan formulázva, mely így hangzik: Azon választmányi üléseken kívül, melyekben a Muzeum ügyei intézetteknek (itt kétségteljesen az igazgatásiak, beleökonómiai és közgazdaságiak, különben nem lenne a következő megkülönböztetés) tartatni fognak olyan választmányi ülések is, melyek tárgyai lesznek főleg a honismeretre vonatkozó tudományokból értekezések és előadások. Ezen alapszabály első ágának életbe lépésére a választmány nov. 30-ki I. ülésében a 18. pont alatt azt határozta, hogy minden hónap első szerdáján tartson gazdasági ügyekben ülést, és ezzel a belügyigazgatás, a beleöconomia ügyét illető szabálynak — nézetünk szerint — helyes alkalmazási formáját megszabta; a második ágára nézve pedig a dec. 31-iki választm. ülés 48. j. k. száma alatt azt határozta: „A választmány tudományos ülései nincsenek bizonyos napokhoz kötve. Az elnök mindannyiszor tarthat ülést, valahányszor bejelentett értekezések szükségessé teszik. (Folytatjuk)

Háromszék. S. Szentkirály, dec. 15. 1860. — S. Szentkirályban két választás felekezett van: helyvétheti és unitárius. Az első 263 a másik 242 lelket számít, és szerint a falu népessége 505 lélek. A két felekezett a legnagyobb testvériség egyetértésben és keresztényi szeretetben van. Osztoznak ők egymással jó és bálorsággal. Tanuja ez annak, hogy korunkban a hitelv különbség nem tesz bennünket embergyűlölővé, s különbségnek bár nézetünk az isten tisztelése, de csakugyan egyik vagyunk az alapján, a szeretetben, mely a k. vallásnak a lelke. Ezen szeretet és egyetértés hozta létre, hogy 1859 tavaszán mérnök fölvételével a szomszéd Ilyefalva, Aldobos és Szotyor községek beleegyezése és meggyerése után Szentkirály közt az ugynevezett Benedek-mezőn át az Előpatakra menő utig töltött ut készítették. Ugyan ekkor az egyetértő Sztkirály jegyzőkönyvével arra kötelezte magát, hogy rövid időn a maga érdekében azt a vizet is, mely az ev. ref. parochiához feljáró uton elterül, ezövekekkel ellátott árok közé veendi. A más községek elfogadott Előpatakat éle csinálódó utnak kiállítására hossza 2,500 □ öl, melynek nehezebb részét, s még azon felül egy az uthoz megkívántató borzasztó köhid végrehajtását is saját költségén — mely jelenleg készen van — Sztkirály vállalta el. A hid magassága 6 □ öl, az átmérője is ugyanannyi. 118 □ öl kő, és 64 mázsa mész rakott belé. Nem lehet azt leírni mily lelkesedéssel, mily jó kedvvel mentek napokint a kirendelt munkások a hidra dolgozni folyó év június 14-én megkezdve — július és augusztusban 5 hetet kivéve — november 8-ig. Mikor aztán nov. 10-én ünnepelesen be is mutattatt egy kiküldött cs. kir. járás hivatalnok, mérnök, és a fennírt községek küldöttjeinek, melynek meglátásán minden küldött, és idegen báluslást és dícséretet nyújtott. Miért is üdv, kétszeres üdv nektek derék sztkirályiak! kik felfogva korunk igényeit, s belátva miként a kereskedés és gazdaság egyik nyomasztó helyzetén segíteni legbiztosabb uton csak is jó utak által lehet, — jó példával mentek elő, egy ezelőtt használatlan utat a jó utak sorába emelni sietvén. Vajha példátok több hozzátok hasonló áldozatkész követőkre találjon!!

Ámbár a dícsőség e részben a helység birtokosságát éri, szabadon azonban érlely bíró K. J. atyafi, mint minden józan reform-haladás emberét fölemletem, ki a hid megkezdésétől fogva végig ügyes kezei ugratva a vállalkozó közműves és munkások kerekait, hogy vele a falu díszé emelkedjék.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Sajtóhiba. Közlebbi főcikkünk 2-dik hasábjának végefelé hibásan áll e tétel: „ezen királyság önálló és forradalmi jogainak” e helyett: „önálló alkotmányos jogainak sat.

— Tehetséges színészünk Komáromi jutalomjátékul adják a jövő szombat „Timotheus apát keres” francia vígjátékot, 2 felvonásban. „Egy frakk kevés” vígjáték 1 felvonásban, és „A chorista” bohózat jelenet.

— A mint halljuk Kaiser Ernstné e hó elején eltávozik városunkból, szerződési ideje most telvén ki. Miután e dalművésznő még nincs lekötözve Pestre, igen ohajtandó volna, ha a szingizgatóság mindent elkövetne arra nézve, hogy őt itt marasztalja, és ez az igazgatóságnak is érdekébe áll, mert Kaisernt az itteni színpadra megnyerhető magyar drámaénekesnő aligha képes pótolni, s ha az opera is elgyengül, nagyot foghat hanyatlani a színház iránti részvét, éppen most midőn különben is csökkent az, a politikai események és várakozások feszültsége miatt.

— A „Sürgöny” következő rendkívüli mellékletet küldött szét: Sietünk a magyar haza örvendetes tudomására juttatni, hogy közügyeink fejlődése lényeges előhaladást tőn a mindnyájunk által egy szívvel lélekkel ohajtott megoldás felé. O. cs. kir. felsége Magyarország integritásának elvét szentesítette s utolag biztosította; s ezáltal a nemzetünk iránt levő őszinte jóakarátának legkétségtelenebb zálogát adta, valamint hazánk boldog jövőjének legrendíthetlenebb alapját veté le. O. cs. k. ap. felsége folyó hó 27-ről kelt legfelsőbb elhatározása által a szerb vajdaság és temesi bánaságnak Magyarország közjoga alapján Magyarországra visszakebelezését elrendelni méltóztatott. E legfelsőbb elhatározásról a magyar kir. helytartótanács azon fölhívás mellett értesített, hogy a temesvári cs. k. helytartóság felszólítása s teendőinek a budai cs. k. helytartó tanácsához átruházása iránt haladéktalanul véleményt adjon. Rajcsics patriarcha továbbá bizalmi férfiak kiszemelésével bizat meg, kik a birodalmi fővárosban összejűvén a szerb nemzet jogait s szabadságait, különösen a nyelvi s nemzetiségi igényeit a kormány elé terjesszék; — mely azokat megbírálván a magyar országgyűlésnek adandja át, hogy ott megálapíttatván, törvényekkel kétféle formulázta — szentesítés végett ő felsége elé terjesztessenek. Az „Idők Tanúja”-nak pedig Bécsből írják, hogy az országgyűlés január elején fog

összehívni, és hogy alkotmányunk teljes visszaállítását bizton várhatjuk.

— Pest városának teljes száma képviselője dec. 28-kán tartá első közgyűlését ideiglenes polgármester Rottenbiller Lipót elnöklété alatt. Gräfl főbíró indítványára ő felségéhez felirat határozatot terjesztette a következő szellemben: Az okt. 20-ki diploma az 1608-dik évi 1. t. cz. alapján helyezi kiállításba az országgyűlés összehívását.

Pest város közönsége azonban maga részéről is kénytelen kijelenteni, miszerint nem ez az ut, mely az alkotmány ígért helyreállításához vezet, hanem a 48-ki jogalap tekinthető egyedül helyes kiindulási pontnak. Kívánja tehát Magyarország és kapcsolts részei gyűlésének ez ételemben minél előbb leendő összehívását. Lukács Móricz pedig azt indítványozta, hogy b. Vay is egy felrathat megkérésék, hogy befolyásának egész nyomátát használja fel arra, hogy a Drezdában letartóztatott Teleki László gróf azonnal szabadon bocsáttassék és ügyében majd törvényes bírák ítéljenek, annyival is inkább, mert Teleki elfogatása által egész Magyarország közjoga meg van sértve, melyet századokon át kir. hitlevelek biztosítottak és a nemzet 1848-ban újra megerősített, sőt meg vannak sértve az oct. 20-iki kibocsátási határozatai is, melyek a nemzet alapjait és önkormányzatát visszaadják. — Aztán áttért a gyűlés a helytartóság rendezésének első kellekére, a tisztválasztás eszközlése iránti határozásra. Elhatározott a fő és alpolgármester, főbíró, városkapitány, főjegyző, tisztügyész és hat tanácsos ideiglenes választása.

— A magyar sz. koronát már átvették az új koronaőrök. Miután megvizsgálták a korona és jelvényei valódiságát, átvették a kulcsokat, a nmg. tárnok, továbbá Sennyey, Zsedényi s más urak jelenlétében. A magyar szent korona kilencz zár alatt van. Három kulcsot az egyik, hármat a másik koronaőr, hármat végre a tárnok ur vett magához.

— A „Kr. Ztg.”-nak decz. 25-kéről az oláh határszélről írják: „A magyar emigratio számára szánt fegyverküldeményt illetőleg a „Romanul”-ban olvassuk: A Konstantinápoly mellett elfogott, ágyuval, fegyverrel és sok lőszerrel terhelt szárd hajók közül kettő elosolt és szerencsésen Galaczig jutott; de itt a moldva-oláhországi kormányhatóság letartóztatván, másfél üteget s 17—18 ezernyi fegyvert s egy esomó hadianyagszert kobza el. A miniszterium szintén az Oláhországban a hatóságok tudtán és akaratián kívül alakult s hatályba lépett magyar forradalmi-comité betiltotta s annak tagjait az illető törvényeknek átadta.

— És z. rev. t. l. A „Kolozsvári Közlöny” 111-ik száma dec. 14. „nyitlét”-ben nyilvánított panaszra. T. Pál Neste fenyédi helyettes lelkész, hivatalából a kormányzó egyházi, és szerzeti lelkiismeretes vizsgálat után hivatott vissza azon állomásra, melyet csak ideiglenesen tarthatott, mivel pedig elmozdítása fontos adatai nyilvánosságra csak a panaszló kisebbséggel kiadhatók, részéről annyit nyilvánított, hogy egy maga elhivatását méltányolni tudó szerzetes klastromba visszahívattatás büntetésnek nem tekinteti, annyival inkább, mert fogadalmánál fogva Előjárósága által akármikor is állomásáról elmozdítható a nélkül, hogy ezért panaszolni joga lenne, s ezért előjárósága csak istennek és egyházi felsőbbségének felelős.

Kolozsvárt, karácsonbó 31-kén 1860.

P. Keresztcs József, erdélyi tartományi ferenciek főnöke.

POLITIKAI HIREK.

— A velencei ügy eligazítása egy jól értesült angol levelezés után ítélt, nem igen halad előre. Az e részben tett javaslatok még korántsem vettek föl hivatalos alakot; az angol kabinet tartózkodik ez ügyben fellépni, mert eddigelé nem mutatkozik kilátás eredményre. Keleten történendő országcséréről, s e szerint a keleti kérdésnek az olaszba való behuzásáról Londonban mitsem akarnak tudni, azonban akármily nagy pénzösszeget is kész lenne Angolország a kezességet magára vállalni. Vonakodik ellenben az ausztriai birodalomnak többi birtokrészeit biztosítani. Ily biztosítást mint tudjuk még eddig nem is kívántak ausztriai részről, hanem az angol államférfiak ugyálszik egy ily követelésre készen tartják magokat, mert különben már eleve oly erőlyesen nem szabadkozának ellene. Az alkudozások tehát jóformán akarteleneknek tűnnek föl, mielőtt általában meg elkezdődtek volna, s aligha Párisban fölfedezendik a kölcsök követ, a melynek fölfedezésén Londonban hiába török a fejéket.

— Gróf Cavour nemcsak beteg, hanem — egyszerűs mind lemondani is készűl. Indokál e lépésnek fölhozatik, hogy a garibaldianus párt fenyegetőleg kezd terti nyerni. Gr. Cavour azonban nem az a férfi, ki oly könnyen odahagyja a sorompókat, hacsak valamely gyöngye oldalát nem érintik. Ámde ily gyöngye oldal a „National Suisse” szerint csakugyan léteznék, s ez nem volna más, mint egy Napoleon és Cavour közt létező egyezmény, melynél fogva Franciaország az olasz egység elismerését napján Szardínia sziget s Genua vidékének átengedését kárpótlásul követelhetné. Ha az való, úgy gróf Cavournak a garibaldianus párt tér-foglalásától csakugyan van mit tartania, de azért a diplomatiái nehézségek sem igen fognak elmaradni.

Gaeta ostroma nagy hévvel foly, s azon körülmény, hogy a királyné végre mégis eltávozott királyi ferje oldala mellől, mutatja, hogy a dolgok ott a végeldőlés felé közelítenek. A múlt hó 16-diki bombázás csak kísérlet volt, melyet az új Cavalli-féle ágyúkkal tettek, miket nagy tökélyűeknek találtak. A golyók egész a palota kertjébe hulltak le, hol a király a királynővel és a

spanyol követtel ebédelt. 21-én újra kezdődött a bombázás, melyről a gaetai tudósítások ugyan azt állítják, hogy károkat nem tett; az „Ind. belge” azonban azt tartja, hogy ez nem valószínű, mert miután a király kénytelen volt a kazamatákban keresni menhelyet, világos, hogy az ostromtűznek nevezetes károkat is kelle tennie.

A francia oltalom úgy látszik nem fog ezután sem a királytól, legalább egyelőre, elvonatni. Valószínű, hogy az éjszakai hatalmak ez érdekében csakugyan tettek lépéseket a francia császárnál; de új a dologban az, hogy ezen lépéseket maga Angolország is nemcsak szívesen látta, hanem pártolta is. Oka ennek abban rejlik, mert a szent-pétervári kabinet hajlamot mutatott, Franciaországot védhatalmi szerepében fölváltani. II. Ferencz király állítólag csak is akkor vetette el a megadási feltételeket, midőn orosz részről azon biztosítást nyerte, hogy ha a francia hajóraj elvonul, az orosz hajóraj annak helyére fog lépni. De minthogy Oroszországnak a gaetai öbölben csak két hadihajója van, az olaszok pedig már a francziák akadályozását is csak nehezen tűrték, ennél fogva Anglia az orosz és olasz hajóhaderő közti összeütközéstől tartott, mi roppant bonyodalmat idézendő elő, s ezért az éjszakai hatalmaknak a francia császárnál tett lépését maga részéről is pártolta. Ezen hízegő elismerés után természetesen arra bírta Napoleon császárt, hogy ezután is Olaszország legitim érdekeinek képviselőjeül szerepeljen; azonban kijelenté, hogy a jövőre nézve nem költöti meg politikáját. Az „Indépend. belge” ebből azt következteti, hogy ezen oltalom nem leendő vég nélküli, s ezen állítását a „C. Havas” azon következtetésére is alapítja, hogy abból, mert Barbier de Tinan nem kapott még új utasításokat, nem szabad azt következtetni, hogy ezen admirál éppen nem fog visszahívattatni. Nagyon is lehetséges, ugymond ez, hogy ezen esetleg bizonyos körülmények közt be fog következni. Annyi kitűnik, hogy a császár a maga oltalmát „személyes”-nek kívánja csak tekinteni, úgy hogy azon „adott körülmények” közt azt azon egy hajóra is szoríthatja, mely a király befogadására van rendeltetve, a nélkül, hogy Persano admirált egyébként működésében tovább is gátolná.

— Nápoly, dec. 22. Az ujonekötések 1857. 1858. 1859 és 1860. évekből berendeltettek, a nápolyi sereg többi katonái szabadsággal elbocsáttattak azon kötelezettség mellett, hogy az első parancsra ismét megjelenjenek. Az államtanácsnak egy törvényjavaslat terjesztett elő a nemzetőrség mozgósítása iránt.

— Turinban most nemzeti aláírások folynak, melyeknek célja, egy arany koronát polgári jutalmul készíttetni s átadni Victor Emanuelnek, a midőn majd ez, új tartományaiból Turinba visszatér. Együttal, öt nemes öt polgári delből álló választmány alakult, azon drága bársonyvánkos elkészítésére, melyen „Italia királyának” a polgári korona átnyujtatni fog. A turini községtanács, szobor készítését határozta el Victor Emanuel tiszteletére, ily felirattal: „A Victorio Emanuele, re d' Italia, il municipio di Torino.”

— Páris, dec. 27. Gaetai hírek szerint az ágyúzás éjjel nappal folytatott. Az ostromlottak viszonzózzák a tüzelést. — A porta ragaszkodik azon jogához, hogy a hadiszerek szállítása miatt gyanuban levő bajókat megmozdítathassa, dacára, hogy egy letartóztatott szárd hajót ismét szabadon bocsátott.

— Páris, dec. 26. A „Pays” jelenti a „dunai határszéleiről”: Nyomára jöttek azon főügynökök, ki Bukarestben az armány szálait foná, melyekkel a magyar menekültek a hercegi kormányt egy végzeteljes utra csalni akarák, s melylyel az egész európai sajtó foglalkozott. Azon fegyvereket is elfoglalták, melyeket az ügynök már beszerzett, és reménylik, hogy további terveit is megakadályozhatják. A „Pays” egy privát közleményből értesül, hogy az osztrák kormány, a több európai kormányokhoz tiltakozást intézett azon mozgalom ellen, melyet Olaszországban nyilvánosan előkészítenek, s melynek célja, a magyarokkal közösen működni. Benedek tábornok, kiterjedt utasítások átvétele végett Bécsbe hivatott. A „Pressenek” jelenik Turinból dec. 22-ről: Itt általános elterjedt azon hír, hogy Gaeta Franciaországnak fog átengedtetni, Franciaország aztán megadja a helyet, és ezáltal megvédi a semlegességet, a congressus összejötteig.

— A Chinávali új szerződés értelmében, mint a „Moniteur de l'armée” jelenti, Kang-hi császárnak a katolikus egyház javára régi kibocsátványait ismét érvénybe lépnek. Kang-hi, ki 1681-ben ült trónra, oly hálaérzettel ismeré el a jezsuiták érdemeit, a chinai túzér-ség újra szervezése s a nankingi ágyú öntőde föllátása körül, hogy 1692-ben ama híres edictumot adá ki, mely által a keresztény vallás számára az egész birodalomban szabad gyakorlás s a katolikusok számára az állam-szolgálatba belépés engedtetett meg.

— Hornnak közlelbi számunkban röviden említett levele így hangzik: „Egy idő óta az osztrák kor-

mány lapjai, könnyen kitalálható czélból, abban lelik kedvüket, hogy többé kevésbé merész tudósításokat tesznek közzé a magyar emigratio „fondorkodásai” felől. Ez utóbbi hagyta őket beszélni és igaza volt. A végképi meghazudtolás azonban talán még se fölösleges akkor, midőn a lap helyzete, mely ezen tudósításokat beveszi, és azon szabadság s a részletekben, melylyel azok előadatnak, azzal fenyegetnek, hogy azoknak némi hitelességi látszatot nyújtanak. Így áll a dolog a következők sorokra nézve, melyeket a „Budapesti Hírlap” (nem tudjuk a „Pestfőner Ztg”-e vagy a másik. Szerk.) Milano dec. 10-ki kelettel, kinyomat: — „Migugymond — Klapka Konstantinápolyba megy, hogy a dunai fejedelemségekben propagandát csináljon, addig Horn ugyanazon czélból Lengyelországra utazik. Pulszky pedig Caprerába, hogy Kossuth és Garibaldi közt találkozást eszközöljön. . . El van határozva, hogy Genuában ideiglenes kormányt állítanak (Magyarországra nézve) mely Kossuthból, Klapkából, Hornból és Pulszkyból álland; azonban a magyar forradalom főhadiszállása Milanóban marad. Több okból szükségesnek tartom kijelenteni, hogy nekem nincs és nem volt szándokom Lengyelországba menni; hogy tudtomra a mi politikai barátaink közt senkinek nincs eszében ily utat tenni, s nem is lehet eszében, — legalább e pillanatban. — Azon tudósítások, melyeket a hivatalos lap egy ideiglenes kormányának Genuában leendő föllátásáról közöl, nem bírnak több alappal mint az állítólagos propaganda utazások felől tett revelatioi. Végtelenül lekötelezzem ön, ha szíves lenne e sorokat egyik közlelbi számában beiktatni. Fogadja stb. Páris, dec. 23. 1860. (aláírva) Horn.

— A „Moniteur” dec. 21. száma, a francia miniszterium rangsorozatát hozza a következőkben: gróf Walowski, államminiszter; Baroche és Magne, tárcza nélküli miniszterek; Rouher földmívelési, kereskedelmi s középítészeti miniszter; Vaillant marsal, a császáriház minisztere, Billault, tárczanélküli miniszter; Rouland, vallás- és közoktatásügyi miniszter; Delangle, peccstör s igazságügyi miniszter; gróf Persigny, belügyminiszter; gróf Randon marsal, hadügyminiszter; gróf Chasseloup-Laubat, tengerészet- s gyarmatügyi miniszter; Thouvenel, külügyminiszter; s de Forcade, pénzügyminiszter.

— A bécsi kabinet hivatalos kérdést intézett Thouvenel urhoz, Franciaország felhivatalos nyilatkozatának lehessen-e tekinteni Pereire röpiratát. A miniszter azt felelte a belg. Indep. szerint e kérdésre, hogy a francia kormány legkevésbé sem folyt be a röpirat közrebecsátásába. Thouvenel ez alkalommal újabb ismelti, hogy több párisi lapban Velence átengedéséről megjelent cikkek csupán az illető lap egyéni meggyőződésének kifolyásai. Metternich herczegre igen kedvező benyomást tön e közlemény.

— Eugenia császárnét még Fould elbocsátása sem csillapítja és elégedetlenségét nyilvánítja a francia politikának Rómában eljárásával és az ezáltal előidéztet viszonyokkal. Mondják, hogy a császárné felizgult idegeinek lecsillapítására ismét elutazni szándékozik valahová.

— Schanghai, nov. 6. Az oct. 24-én Angol- s Franciaországgal megkötött s megerősített békeszerződésben, a tientsini szerződés megerősítésén kívül, még következő pontok állapítottak meg: Külföldi követeknek állandó tartózkodása Pekingben; 8 millió tael-nek Angolország, s egyenlő összegnek Franciaország számára ki fizetése; ebből félmillió tüstént, a többi pedig a nyílt kikötők vám-jövedelméből lesz ki fizetendő. — Tientsinnak megnyitása az idegen kereskedés számára. — Ez utóbbi város egyelőre 4 — 5,000 ember által marad megszállva. — Az angol s francia követek már elindultak Pekingbe, hogy államásaikat elfoglalják. A császár még nem tért vissza.

— A „Herald” egy levelezője Kopenhágából dec. 17-ről jelenti, hogy a dán trónörökös, Keresztély Péter, ki a dán király megbízásából a francia udvarnál volt, Napoleon császártól azon biztosítást nyerte, miszerint Franciaország Dánia királyának souverain függetlenségét és jogait Németország bármely igényei ellen hatályosn védeni.

— Chinában a béke megkötését újabb hírek is megerősítik. A chinai császár nyári palotája nem volt szétdulva, csak kirabolva. A szakmányt ayaliságosan osztották fel a szövetségesek. Az angol és francia foglyok közül 19-et mészároltak fel a chinaiak, tekintélyes egyéneket is.

— Németországban jelenleg a hesseni alkotmány ügye foglalja el ismét a kedélyeket. A korábbihoz hasonló nemzeti nyilatkozatokat remélnék, s különösen Poroszországot nógatják, hogy álljon e várandó mozgalom élére. Azonban ennél fontosabb azon Kasselből érkezett tudósítás, mely azon reményt költi, hogy az

ausztriai kormány e kérdésben a német nép rokonszenvét bíró utra térend.

— A kölni lap írja: Mindenfelől megerősítettik azon dec. 14-kén jelentett hír, miszerint Kuza hoszpodár különféle hatalmak, névszerint Oroszország előterjesztései következtében már nem küldend — mint szándékozott, román tiszteket az olasz hadseregbe. De cselszövényeivel nem hagyott fel; még folyvást alkudozik a magyarokkal és szerbekkel. Némi közleldest (?) akarnak Oroszország s Ausztria között Magyarország miatt észrevenni, mivel Oroszország Lengyelországtól tart. Lehet, hogy összefüggésben vannak ezzel azon lépések, melyeket a sz.-pétervári kabinet Párisban tett aziránt, hogy hagyja még Napoleon császár Le Barbier de Tinant Gaeta előtt, ennek azonban más okai is lehetnek.

— Nagy hatást tettek ott a Sulina torkolatban lefoglalt szárd hajókról elterjedt hírek, melyek szerint ama hajók ágyukat s fegyvereket szállítanak a Moldvaországban (?) készülődő forradalmi magyarok segélésére. Minden társalgási körben ezen szerencsétlenül járt expedíció a beszélgetés tárgya, s a „Romanul”, „Monitorul” és „Steau” között élénk vita foly, a lefoglalt fegyverek és hadiszerek valódi rendeltetése felett. A „Romanul” erősen állítja, hogy a kormány utasítást kapott volna, a Dunán ily czélból minden hajót letartóztatni, de a kormány ezt tenni nem akarta.

Ujabbak. — A „N. N.” hallomása szerint is hazánk kitűnő két államférfia Bécsbe hivatásának csak az volt célja, hogy ők a bécsi államférfiakkal a magyar országgyűlés egybehivatásáról, és ez országgyűlés állásáról a többi tartományokban egybehívandó népképviseltekhez értekezzenek. Egyébiránt a nevezett lap kötevény föltűlallónak tartja, hogy az 1848-diki választási törvény a közlelbb egybehívandó országgyűlés számára a legf. szentesítést megnyerendi.

— Milano, dec. 28. A mai „Perseveranzá”-nak Turinból dec. 27-ről írják: Azon nagy áldozatok miatt, mikbe a Gaeta elleni támadás, ha egyszerre a tengeri oldalról is történnék kerülne, azt határozották volna, hogy a francia hajóhad eltávolítása után az erődöt kiéheztetés által kényszerítsék megadásra.

A számos kivégeztetések, miket Cialdini a lázadók közt tette, a reactiót ugylátszik lassanként lelohasztják. Az utolsó tudósítások Nápolyból igen csüggesztők; a főhelytartó már nemsokáig késend lemondását beadni. A helytartóság minden hihetőség szerint Carignan herczegre fog bízni, melléje adatván valószínűleg Ratazzi. Valószínű az a hír, hogy Oroszország kinyilatkoztatta volna; azon esetben, ha a francia hajóraj elhagyja Gaetát, orosz hadihajókat küldend oda a kir. család oltalmára s a tenger felőli bombázást megakadályozza; ez az oka, hogy a francia hajóhad Gaetát el nem hagyja.

— Marad, nem marad — ez idő szerint a hírek serpenyője úgy áll, hogy nem marad már tovább Gaeta vára előtt a francia flotta, de ott marad II. Ferencz király, ha csak lehet tavaszig, hogy háboru esetében támpontul szolgálhasson Ausztriára nézve. Egy versio szerint II. Ferencz ha feladná is a várat, csak Napoleon császárnak adná át, mint Ausztria Lombardiát.

— Turin, dec. 28. Közlelbbi héten az Anconában levő ágyunaszádok mind Gaeta elé mennek. — Az „Opinione” ismét egy erős vezércikket közöl, mely szerint Olaszország el van tökélye mind végig harcolni, s az ellenség ellen minden lehető fegyvert felhasználni.

— Garibaldi, írják az „A. A. Z.”-nak másodizben volt Milanóban, még pedig 24 óráig, dec. 16-ikán a legszorosb incognitóban érkezett oda, s ez alkalommal a Crivelli-házba szállott, hol őt az azelőtti nap megérkezett Mazzini várta. Az ő tárgyalásaikban ezuttal csak Türr tábornok vett részt. Másnap mindketten külön-külön elutaztak. A garibaldista-párt általában ismét nagyon éledez, s Cavour grófnak sok oka van betegg lenni. Azon párt célja nyilván Olaszország egységének minden diplomatiái s katonai akadályain magát túltéve, a Roma s Velence elleni harcot megindítani, egyszersmind pedig Victor Emanuel Olaszország királyjává kiáltani. Ily nagyszerű célnak kivívása a kellő eszközök számbavétele nélkül képzelhető nem lévén, nem ok nélkül gyanítják, hogy itt a kárpitok mögött egy jól ismert hatalom keze mozog, mely most is Cavourral beteg játszat, e hatalom a francia, mely röstelleni kezdte Gaeta körüli szereplését s örömet látna magát mostani határozatlan állásából kiragadtatni, s szükség esetén együtt működni az olaszokkal Ausztria ellen.

— A svájci szövetségtanács siettetti a sereg fölfegyverzését s védkarba helyezését. A jelen évben a szokásos csapat-összevonások helyett, Graubünden s Wallisban hegyimenetek fognak történni a túzér-ség lövési gyakorlatával összekötve.

— Konstantinápolyból, dec. 22-kén távir-

ják: Cammerlohers vezetése alatt, a szárd hajók miatt Szulinába küldött bizottmány még nem tért vissza.

— A „Journal des Débats“ után a „Patrie“ készíti a közvéleményt arra elő, hogy a francia hajórajnak oda kell hagyni Gaetát. Azt mondja, Napoleon császár tudván, hogy a forradalmaknál egy napi győzelem lehet pusztán meglepetés, ki akarta tudni a népek valódi akaratát. A trónvesztett dynastia barátai azt mondogatták, hogy a király jelenléte az ország bármely pontján csalhatatlanul visszavezérli az alattvalókat az ő zászlói alá. A kísérlet jelenleg be van fejezve, s kitűnik, hogy mindez merő csalódás volt, s a francia hajóraj jelenléte ezen tanubizonyságot kifogás nélkül tette. A „Patrie“ conclusióját mindenki kitalálhatja.

— A „P. Napló“nak azon örvendetes birt távirják, hogy gr. Teleki László főlségi megkegyelmezés folytán már szabadon bocsáttatott.

— Decem. 30-ról írják, hogy a francia hajóhad még Gaeta előtt áll.

— Gr. Mikó Imre ő nmga tegnap városunkba viszszaérkezett.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

BECSI BÖRZE december 28-án.

Állam-adósság.	pénzben	áruban		pénzben	áruban
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	74 80	75.—	Auszt. Államvaspálya	281.— 282.—
5%-os metalliques	100 frt.	61.—	62.—	Nyugati vasut	175.75 176.—
Földterhermentesítések.				Pardubitz vasut	106.— 107.—
5%-os magyarországi	100 frt.	63.—	64.—	Tisza vasut	147.— 147.—
5%-os bányai, horvát és szláv	100 frt.	60.—	61.—	Déli vaspálya 60% (ex div.)	185.— 188.—
5%-os erdélyi	100 frt.	59.50	60.50	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	147.50 148.—
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	112.— 115.—
Trieszti db.	100 ft pp.	110.—	111.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.— 22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	94 50	95 50	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.— 64.—
Budai városközség db	40 ft a. é.	35.75	36.25	Váltók (devisek)	
Eszterházy	40 ft pp.	85 50	86.50	Három hónapra.	
Salm	40 ft pp.	38.—	38.50	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3%	123.— 123.25
Pálffy	40 ft pp.	36.50	37.—	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2%	— —
Clary	40 ft pp.	34 50	35 —	Berlin 100 tellér (150 ft ausztr. ériék.) 4%	— —
St Genois	40 ft pp.	37.—	37.50	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3%	123.25 123.50
Windischgrätz	20 ft pp.	20.25	20.75	Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 1/2%	108.50 108.75
Waldstein	20 ft pp.	26.—	26.50	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2%	143.75 144.—
Keglevich	10 ft pp.	14.50	15.—	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2%	56.90 57.—
Részvények.				Pénzmekek.	
Nemzeti bank ex div.)		716.—	718 —	Korona	19.96 —
Hitelintézet 200 frt		160.50	160 60	Császári arany	6.80 —
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt.		550.—	551.—	Rezsény arany	6.80 —
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		381.—	383.—	Napoleon'sor	11.48 —
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		130.—	140.—	Orosz imperiale	11.80 —
Budapesti lánchíd 500 ft pp.		383.—	386 —	Ezüst	43.75 —
Ejzaki vasut		1940.—	1942.—	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	139.75 —

H I R D E T É S E K.

(1)
Sz. 12660.

HIVATALOS. Csődhirdetmény.

(2—3)

A kolozsvári cs. kir. kerületi törvényszéktől jelen csődhirdetményről fogva, minden bel- és külföldön létező hitelezők, kiknek az idősb gróf Bethlen Lajos csődtömegéhez valamely igényük lenne, ezennel felszólítanak, hogy illető adósság-leveleiknek hiteles mását 1861 február hó 15-ik napjáig az előírt törvényszékhez annál bizonyosban benyújtsák, s illető követeléseiket bejelenték, mivel ellenkező esetben minden tulajdoni, előny- vagy zalogi joguk számba nem vételével a csődtömegi tárgyalásból kirekesztetnek, s a csődtömeghez igényeikre nézve nem létezőknek fognak tekinteni, s az 1861 mártius hó 1-sőjén délelőtti 10 óra-kor a törvényszéknek tartandó kiegyenlítési tárgyalásnál, melyen megjelenni ezennel a megnevezett csődtömeg minden hitelezői oly hozzájárulással hívatnak meg, hogy a meg nem jelenők kimaradásuk káros következményeit maguknak tulajdonítván, nem fognak tekintetbe vétetni.

A cs. kir. kerületi törvényszék üléséből
Kolozsvárt karácson hó 20-án, 1860.

(2)

Pályázási hirdetmény

(1—3)

a kovásznai fürdői- és községyi-gyógyászati állomás betöltése végett, ugyan Kovászna fürdő-helységében.

A szép, egy kies kerthez hasonló Háromszék róma terén, a keleti Kárpátok nyugati láncolatánál fekszik a volt praetoralis székhelye Háromszék orbai nevezetű helységének kovásznai fürdői községyben, mely oly dús fürdő és inni való savanyú vizekkel, hogy minden házi kút magában egy savanyú vagy is borvíz forrást képez.

Ezen város piacza közepén bugyog föl özpontosult erővel a feketés szürke színű pokolsár nevezetű lobogóba a szénsav (acid. carb.), egy valódi csudája a természetnek, mely rendkívüli gyógyerővel van megáldva, ugyanott találhatik egy érdemes kénkö-lorvíz forrás.

Ezen kívül igen dús mennyiségben van ezen községy gyomor-lágyító vagy is olvasztó természetű szénsavas szik- s hamléges carb. kal. et natric.), egy has- és köhny-kén-gáz (hydrothion) forrásokkal és száraz gőzfürdővel ellátva, utóbbiak természetükre nézve basonók a nápolyi „grotta dei cani“-hoz, kitűnő ezen tulajdonsága, hogy a szemeket nem csak kitisztítják és erősítik, de egyszersmind az elgyengülést meggyógyítják.

Ezen természet ajándékai Kovásznát még azon időben tették igen nevezetes fürdőhelységgé, mikor még se a tapasztalat, se művészet nem nyújthattak segédkeztet azoknak módszeres használatára.

Itten Kovásznán az éppen most megnyílt fürdő és községy gyógyászati állomás betöltése kedvéért, a melylyel 409 forint osztrák rítkaen 12 öl égő tűzifa, és szabad szállás évi fizetés van összekötve (itt n helyben Kovásznai székvaróságban), a mell. cs. kir. magas helytartóságnak folyó 1860-ik év november hava 28-ról 20730/2276. szám alatt kelt rendelete alapján a csőd ezenel kiíratik.

Ezen állomást csak is sebész és gyógyász tudorok — medicinae et chirurgiae doctores — nyerhetik el.

A pályázni kívánók sziveskedjenek az erre megkívánatú hiteles okmányokkal ellátandó kérelmeket folyó 1861-dik év március 30-dik napjáig a kovásznai nemes tanácsnak az itteni postahivatal utján elküldeni.

A cs. k. barátsági járásh. vattól, Kovásznán, Erdély nagyfejedelemségében, dec. 20. 1860.

NEM HIVATALOS.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésben Kolozsvártt kapható

A MAGYAR CSALÁDI S KÖZÉLETI

VISELETEK és SZOKÁSOK
a nemzeti fejedelmek korából.

I-ka

KOVÁRI LÁSZLÓ.

Ára 2 frt.

KAISER FRANZ JOSEPH I.
und

EUROPA.

Aus dem frauzeisichen.

Ára 30 kr.

Szász Károly, Trencsényi Csák,
történelmi költői beszély, tíz énekben, ára
füzve 2 frt., kötve 3 frt.

Pabódy József Munkács multja
és Jelenje Magyarország történetében 11 kö. metzettel, ára 3 ft.

Remény. Irodalmi és művészeti évkönyv.
Szerkeszti Vachot Sándorné. 9 gyönyörű képpel, diszes aranyos kötésben
ára 12 ujrt.

Dr. Rómer Floris, A Bakony, terményrajzi és regészeti vázlat.
Ára 1 frt 50 kr.

Beranger dalai, magyarítják Szász Károly, Illési György és mások.
1. füzet ára 60 kr.

Mocsáry Lajos Programma nemzetiség, és a nemzetiségek tárgyában, 1 ft.

(1150) 3/4 1861.

(4—4)

POP J. G. Anatherinszajvize.

Már nálunk is lassanként mind több figyelmet kezdenek a fogakra fordítani, mire azoknak oly nagy szüksége van, hogy az ember fájdalmak és kellemetlenségtől megóvassék. Nincs fájdalom a fogfájáshoz hasonló. Maga a szép Helena is rossz fogakkal és ennek következtében rosszabb lehellettel kéro nélkül maradt volna, s amaz, a historianban ismeretes miniszter, a kit a trónra lépett fiatal uralkodó nyugalmazott, mivel az ag állam-férfin rossz fogai rea kellemetlenul hatoltak, nem halt volna tört szívvel meg. Az ismeretes mondat: „principiis obsta, sero medicina paratur“ semmire se alkalmazható tehát annyira mint a fogakra.

A fogfájdalomnak legheibb mutatózására azonnal használni kell a POPP ANATHERIN-SZAJVIZET, s azonnal meg vagyunk óva azon káros következményektől, melyeket a saját magunk irányában kötelességmulasztás szokott maga után vonni. „Vigyázzunk magunkra!“ — ez az első szabály, ha az ember egészséges akar maradni, s ez különösen a fogakra nézve áll. Minden betegségre több gondot fordítanak, mint a fogfájásra, s pedig ez nemcsak a legkínosabb betegség, hanem a legkellemetlenebb is, nemelyeket egész életen át gyötörvén. Arra, hogy a fogak minő szerepet visznek betegségek történetében, rendesen csak akkor gondolnak, midőn azok már fájnak, s kihuzandók. De akkor már késő, már csak gyökeres orvoslás, a bajnak gyökerestől való eltávolítása segít.

Ambár Popp Anatherin-szajvize majd minden nagyobb háztartásnál alkalmazva van, mégis figyelemztetjük azokat, a kik még azt nem ismerik, hogy mily hathatós szer az. Ez a legpompásabb szer a fogak épen tartására, a fájdalom eltávolítása, s ha a haj elharapódzott, annak megakadályozására. Különösen alkalmas a fog-tisztításra még akkor is, ha a borkó lerakódás már kezdetét vette; visszaadja a fogak szép és természetes színét, s a műfogakat is tisztán tartja; elszibbasztja az odvas fogak fájdalmát, és a kezdetben levő fog-evődéseket megszünteti; meggyógyítja a petyhüdt foghust, szilárdítja az ingó fogakat, s biztos gyógyszer a foghús-veizés könnyebb esetében. Hathatós továbbá a foghús rothadása ellen, rheumatus fájdalmaknál, s megbecsülhetetlen végül azért, hogy a lehelletet kellemes szagává teszi, sa rögzött száj-szagot is eltávolítja.

Az elismerés, a melyben az Anatherin-szajviz részesül, nem csak általános elterjedése, hanem számtalan dicserő iratok által is bizonyítható. Bizonyítványt b runk herczeg Eszterh zyné, graf Fricsné, graf Fürstenberg, báró Pereira, s több orvosoktól, mint Oppolzer, Heller, Brants, Ritter, Schäffer stb.

Ezen Anatherin szajviz kapható, Kolozsvártt: Wolff J. és Kody J. gyógyszer-táraikban. Tordán: Wolff G. gyógyszer. Szebenben: Zohrer és Muller, Steiner gyógyszerész. Brassóban Fabick Janos fia és G. Janos fia. Karolyi-Fejervártt: Rusz, Wagner könyvtáros. Segesvártt: Misselbacher J. M. Beszterczén: Dietrich és Fleischer. Dezen: Kremer S. Déván: Büchler A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzella. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Büchler D. és Fogarasi. Balázsfalvan: Kovrig T. Szászvároson: Spacht, Leonhardt J., és Wotsch gyógyszer. Szász-Regenben: Traugott és Wachner, Zilahon: Ifj. Abraham Gábor, Debreczenben: Bezler gyógyszerész. Salztman és Czanak J. urak.

(1132)

(8—12)

Ditmar R. raktára

Moderateur lámpák

Csapó Sandor

kereskedésében gyári áron kaphatók.

Moderateur lámpaelaj

TAUFFER FERENCZ

fűszerkereskedésében.

Ditmar R. raktára